

*В. В. Грищенко, Національний університет
Державної податкової служби України, Київська обл., м. Ірпінь*

ПОРУШЕННЯ СТРОКІВ ПЕРЕРАХУВАННЯ ПОДАТКІВ ДО БЮДЖЕТІВ З ВИНИ БАНКУ: АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВІ ОСОБЛИВОСТІ

Відповідно до пункту 129.6 статті 129 Податкового кодексу України за порушення строків зарахування податків до бюджетів або державних цільових фондів, установлених Законом України “Про платіжні системи та переказ коштів в Україні” з вини банку, такий банк сплачує пеню за кожний день прострочення, включаючи день сплати. При цьому платник податків звільняється від відповідальності за несвоєчасне або перерахування не в повному обсязі таких податків, зборів та інших платежів до бюджетів та державних цільових фондів, включаючи нараховану пеню або штрафні санкції.

Пеня за порушення порядку своєчасного та повного перерахування податків, зборів (обов’язкових платежів) до бюджетів або державних цільових фондів нараховується в порядку, передбаченому статтею 129 Податкового кодексу України (далі – ПК України).

Оскільки під терміном “пеня” мається на увазі сума коштів, наданих як відсотки, які нараховуються на будь-які суми зобов’язань грошового характеру, не сплачених в терміни, встановлені законодавством (підпункт 14.1.162 пункту 14.1 статті 14 ПК України), тому пеню віднесено до способів забезпечення виконання зобов’язань по сплаті податків і зборів.

У той же час пеню вважають і санкцією, оскільки її сплата пов’язана з протиправною поведінкою – невчасною сплатою податку або збору, тобто порушенням строків сплати.

Окрім цього, стягнення пені не є покаранням за податкове правопорушення тому, що пеня встановлюється не довільно, а відповідає реальним втратам бюджету, що не одержав платіж вчасно.

З метою виконання статей 129, 130, 131 ПК України Державна податкова адміністрація України наказом від 17 грудня 2010 року № 953 затвердила Інструкцію про порядок нарахування і погашення пені по платежах, контрольованих органами державної податкової служби.

Пеня за порушення порядку своєчасного та повного перерахування податків, зборів та інших обов’язкових платежів до бюджетів або державних цільових фондів може нараховуватися як контролюючим органом, так і банком самостійно.

На відміну від загального правила нарахування пені за несвоєчасне та неповне перерахування податків та інших обов’язкових платежів, яке починається з першого робочого дня, наступного за останнім днем граничного терміну сплати податкового зобов’язання, то пеня за порушення порядку перерахування податків з вини банку нараховується з дня планової сплати таких платежів, тобто починається з того дня, коли

повинен бути здійснений банком перерахунок податків, зборів та інших обов'язкових платежів.

У загальному пеня встановлюється у вигляді відсотка від суми простроченого податкового зобов'язання і нараховується за кожен повний або неповний день прострочення. Період нарахування пені не може бути обмежений певним терміном, він триває до повного виконання юридичними і фізичними особами своїх зобов'язань.

Таким чином, можна вважати, що встановлення пені засновано на принципі, що прострочення виконання грошового зобов'язання, зокрема сплата податку в пізніші терміни, заподіює державі збиток, який повинен бути відшкодований. Цей принцип має на меті захистити державні фінансові інтереси (тобто суспільні відносини) і тому був покладений в основу цієї правової норми.

Грищенко, В.В. *Порушення строків перерахування податків до бюджетів з вини банку: адміністративно-правові особливості* [Текст] / В.В. Грищенко // *Міжнародна банківська конкуренція: теорія і практика: збірник тез доповідей VI Міжнародної науково-практичної конференції (26–27 травня 2011 р.): у 2 т.* – Суми: УАБС НБУ, 2011. – Т.2. – С. 107-108.